MVCRX099O5P3
prvotní identifikátor

MINISTERSTVO VNITRA
odbor právní
P.O. BOX 155/P
140 21 Praha 4

Č. j.: MV-152362-16/P-2025
Vyřizuje: Mgr. Jana Chrastilová
Kontakt: jana.chrastilova@mv.gov.cz
Datum, místo: 13. července 2026 Praha
Počet listů: 10

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo vnitra, odbor právní (dále jen „ministerstvo“), jako příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 6 odst. 1 zákona č. 273/2025 Sb., o jednorázovém odškodnění osob nucených Státní bezpečností k vystěhování z Československé socialistické republiky (dále jen „zákon o jednorázovém odškodnění“), rozhodlo o žádosti **paní Anny Řeháčkové, roz. Lexové, nar. 27. 4. 1953, bytem Mühlenplatz 3, 87471 Durach, Spolková republika Německo** (dále jen „žadatelka“), o poskytnutí jednorázového odškodnění (dále jen „odškodnění“) podle zákona o jednorázovém odškodnění takto:

žádost žadatelky ze dne 15. září 2025 o poskytnutí odškodnění podle zákona o jednorázovém odškodnění se podle ust. § 7 odst. 3 tohoto zákona zamítá.

Odůvodnění:

Dne 23. září 2025 bylo na základě písemné žádosti žadatelky zahájeno správní řízení o poskytnutí odškodnění podle ust. § 6 odst. 2 zákona o jednorázovém odškodnění.

Žadatelka ve své žádosti k tomu, jakým způsobem na ni byl činěn nátlak k vystěhování z Československé socialistické republiky, k důkazům a dalším vysvětlujícím skutečnostem pouze uvedla, že se připojuje k žádosti o odškodnění svého manžela Lea Řeháčka, nar. 15. 3. 1950, ze dne 15. 9. 2025 (dále jen „manžel žadatelky), a přiložila Cestovní průkaz totožnosti ze dne 14. října 1987 opravňující ji k vycestování do Spolkové republiky Německo na dobu trvalou a za účelem vystěhování. Žádost manžela žadatelky je u ministerstva vedena pod č.j. MV-152389/P-2025.

Manžel žadatelky ve své žádosti o odškodnění ze dne 15. září 2025 k tomu, jakým způsobem na něho byl činěn nátlak k vystěhování z Československé socialistické republiky, odkázal na přiložený Dokument 1 (dokument ze dne 7. května 2002 adresovaný Policii České republiky, Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, č. j.: UDV-39/Vt-2001, Věc: doplnění a upřesnění sdělení) a Dokument 2 (Informace o Chartě 77, ročník devátý (1986) - č. 7). V Dokumentu 1 upřesňuje podrobnosti o nátlaku na jeho osobu příslušníky Státní bezpečnosti (StB), konkrétně uvádí, že po uveřejnění jeho otevřeného dopisu bývalému ministru vnitra Vajnarovi byl písemně ze strany KS SNB v Ostravě pozván, aby se v uvedený termín dostavil

na obvodní oddělení VB v Opavě; bylo to v červnu 1986. V daný den se dostavil na obvodní oddělení VB, kde již na něho čekali obvodní náčelník, dále pak major Neděla, příslušník StB, a ještě jeden příslušník StB v civilu, který byl spíše pozorovatel. Celou dobu měl hlavní slovo major Neděla, který jeho stížnost vyřídil během 10-ti minut jako neoprávněnou a kterého více zajímaly jeho kontakty s emigranty a členy Charty 77. Dotazoval se též, proč si nepodá žádost o vystěhování, když tady není spokojen. Na to odpověděl, že nemá za hranicemi žádnou rodinu ani příbuzné a že by mu to oddělení Pasů a Víz nepovolilo. Na to major Neděla reagoval tím, že o tom nerozhoduje oddělení Pasů a Víz, ale oni, StB, a pokud si podá žádost o vystěhování, tak mu bude kladně vyřízena, protože je nežádoucí osoba. Takových, jako je on, by nejraději naložili do vagonu a vyvezli za hranice. Dále mu řekl, že je ztracená existence, že oni mu dávají jedinečnou příležitost k legálnímu odchodu z republiky, a aby myslel na své děti, že ty tady nemají žádnou šanci studovat, i když se dobře učí. Dále zmínil, že jsou pětičlenná rodina, která bydlí v 1 pokojovém bytě, a že větší byt nedostanou. Dávají mu tedy šanci, aby se spakoval a vypadnul z republiky. Debata trvala asi 3 hodiny. Nakonec mu major Neděla telefonicky domluvil termín s náčelníkem Pasů a Víz k žádosti o vystěhování. V Dokumentu 2 je zvýrazněn odkaz na sdělení VONS č. 526 („Podivná policejní akce v Opavě“), ve kterém je upozorněno na případ Lea Řeháčka a vznesen požadavek na jeho důkladné vyšetření.

Manžel žadatelky ve své žádosti o odškodnění označil jako důkaz výše uvedený Dokument 1 a Dokument 2. Dále pak přiložil Cestovní průkaz totožnosti ze dne 14. října 1987 opravňující ho k vycestování do Spolkové republiky Německo na dobu trvalou a za účelem vystěhování (v dokumentu jsou uvedeny i děti Petra 1976, Monika 1978, Lucie 1982), Listinu o propuštění ze státního svazku České socialistické republiky ze dne 2. listopadu 1987 (propuštění se vztahuje i na žadatelku a děti Petru Řeháčkovou, nar. 20. 10. 1976, Moniku Řeháčkovou, nar. 3. 9. 1978, a Lucii Řeháčkovou, nar. 11. 6. 1982) a Osvědčení o státním občanství České republiky ze dne 20. února 2015.

Podle ust. § 2 zákona o jednorázovém odškodnění oprávněnou osobou je fyzická osoba, která byla v období od 1. ledna 1978 do 17. listopadu 1989 jako občan Československé socialistické republiky nucena Státní bezpečností k vystěhování z Československé socialistické republiky a která měla v tomto období trvalý pobyt na území Československé socialistické republiky.

Podle ust. § 3 zákona o jednorázovém odškodnění má oprávněná osoba nárok na poskytnutí odškodnění ve výši 100 000 Kč.

Podle ust. § 4 odst. 1 zákona o jednorázovém odškodnění oprávněná osoba nemá nárok na poskytnutí odškodnění, pokud:

a) byla v období od 25. února 1948 do 17. listopadu 1989 příslušníkem nebo zaměstnancem bezpečnostních složek, s výjimkou základní nebo náhradní vojenské činné služby; bezpečnostní složkou se rozumí Federální ministerstvo vnitra, Ministerstvo vnitra České socialistické republiky s výjimkou útvarů vykonávajících výhradně civilně-správní činnost, Sbor národní bezpečnosti s výjimkou útvarů vykonávajících funkce státních archivů, Sbor nápravné výchovy, Pohraniční stráž, vojska Ministerstva vnitra, zpravodajská správa Generálního štábu Československé lidové armády, odbor vnitřní ochrany Sboru nápravné výchovy Ministerstva spravedlnosti České socialistické republiky a jejich předchůdci v období komunistické totalitní moci,

b) byla členem nebo kandidátem Komunistické strany Československa nebo Komunistické strany Slovenska,

c) je evidována v materiálech bezpečnostních složek jako jejich spolupracovník nebo tajný spolupracovník,

d) byla členem Pomocné stráže Veřejné bezpečnosti nebo pomocníkem Pohraniční stráže,

e) byla informátorem zpravodajského aparátu Komunistické strany Československa,

f) byla příslušníkem Lidových milicí,

g) byla po 21. srpnu 1968 individuálním členem Svazu československo-sovětského přátelství, s výjimkou těch, kteří své členství ve Svazu československo-sovětského přátelství krátce po 21. srpnu 1968 ukončili,

h) byla členem akčního výboru Národní fronty po 25. únoru 1948, prověrkových komisí po 25. únoru 1948 nebo prověrkových a normalizačních komisí po 21. srpnu 1968,

i) byla v období od 25. února 1948 do 17. listopadu 1989 studentem nebo absolventem vysokých škol politických, bezpečnostních nebo vojenských anebo školení obdobných směrů ve státech, které byly smluvní stranou Varšavské smlouvy[1)], nebo vědeckým aspirantem anebo účastníkem kursů delších než 3 měsíce na těchto školách,

j) byla příslušníkem nebo spolupracovníkem zpravodajské služby cizího státu v době, kdy v tomto státě vládl komunistický nebo komunistickému režimu obdobný režim, nebo

k) se jinak dobrovolně, vědomě a aktivně významným způsobem podílela na budování, rozvoji a upevňování komunistické totalitní moci v Československu.

Podle ust. § 4 odst. 2 zákona o jednorázovém odškodnění se k překážce podle odstavce 1 nepřihlíží, pokud

a) účast na boji proti komunistickému režimu svou intenzitou, rozsahem nebo délkou zjevně převyšovala účast oprávněné osoby na budování, rozvoji a upevňování komunistické totalitní moci, nebo

b) byla oprávněná osoba do složek a organizací uvedených v odstavci 1 vyslána nebo se stala jejich členem za účelem boje proti komunistickému režimu.

Podle ust. § 4 odst. 3 zákona o jednorázovém odškodnění se k překážce podle odstavce 1 písm. c) také nepřihlíží, pokud oprávněná osoba je evidována v materiálech bezpečnostních složek, ale s těmito složkami nespolupracovala.

Podle ust. § 5 zákona o jednorázovém odškodnění nárok na odškodnění je nutné uplatnit nejpozději do 31. prosince 2026, jinak nárok zaniká.

Podle ust. § 7 odst. 3 zákona o jednorázovém odškodnění nesplňuje-li žadatel podmínky pro poskytnutí odškodnění, ministerstvo vydá rozhodnutí o zamítnutí žádosti.

Za účelem zjištění úplného a skutečného stavu věci si ministerstvo vyžádalo od příslušných státních orgánů relevantní podkladové materiály. Ze shromážděných listinných důkazů zjistilo ministerstvo následující rozhodné skutečnosti.

[1)] Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Albánskou lidovou republikou, Bulharskou lidovou republikou, Maďarskou lidovou republikou, Německou demokratickou republikou, Polskou lidovou republikou, Rumunskou lidovou republikou, Svazem sovětských socialistických republik a Československou republikou, sjednaná ve Varšavě dne 14. května 1955 a vyhlášená pod č. 45/1955 Sb.

Ministerstvo s využitím úřední evidence zjistilo, že žadatelka měla v rozhodném období, tj. od 1. ledna 1978 do 17. listopadu 1989, trvalý pobyt na území České socialistické republiky.

V souladu s ust. § 7 odst. 1 zákona o jednorázovém odškodnění si ministerstvo vyžádalo odborné stanovisko Ústavu pro studium totalitních režimů. Odborné stanovisko Ústavu pro studium totalitních režimů č.j. USTR 1012-2/2025 ze dne 4. listopadu 2025 bylo ministerstvu doručeno dne 4. listopadu 2025.

V odborném stanovisku je předně konstatováno, že žádost žadatelky má přímou souvislost se žádostmi ministerstva o odborné stanovisko č.j. MV-152389-3/P-2025 (Leo Řeháček), č.j. MV-152357-3/P-2025 (Petra Seyband, roz. Řeháčková), č.j. MV-152372-3/P-2025 (Monika Řeháčková) a č.j. MV-152384-3/P-2025 (Lucia Řeháčková).

K osobě žadatelky byly Ústavem pro studium totalitních režimů shromážděny, vedle žadatelkou předložených podkladů, tyto archivní materiály a dokumenty:

- Archiv bezpečnostních složek (ABS), sbírka Svazky kontrarozvědného rozpracování (sb. KR), arch. č. KR-907242 MV,
- ABS, sb. Objektové svazky (sb. OB), tzv. dílčí poznatky z objektového svazku arch. č. OB-1543 MV,
- ABS, sb. Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy (sb. V), arch. č. V-10308 OV,
- ABS, fond Správa pasů a víz (f. SPV), tzv. evidenční karty emigrace k osobě manžela žadatelky a žadatelky a spis č. 15525/C,
- Odborné stanovisko zpracované ABS v rámci agendy zákona č. 262/2011 Sb. k osobě manžela žadatelky ze dne 12. října 2015, č.j. ABS 8142/2015 ODP,
- Informace o Chartě 77, č. 7/1986 (dostupné na https://www.vons.cz/data/pdf/infoch/1986/INFOCH_07_1986.pdf).

Z výše uvedených materiálů vyplývá, že žadatelka se v roce 1976 provdala za Lea Řeháčka, který pracoval jako učitel Autoškoly Svazarmu v Opavě. Dne 14. července 1980 bylo proti němu a proti manželům Oldřichu a Emilii Lebedovým zahájeno trestní stíhání pro přípravu k trestnému činu opuštění republiky, jehož se chtěli dopustit během turistického zájezdu do Jugoslávie a následné emigrace do SRN. Manžel žadatelky při výpovědích uváděl, že odchodem do zahraničí chtěl řešit svou stávající rodinnou situaci, kdy navzdory manželství s žadatelkou, dvěma malým dcerám a nemanželskému synovi, na něhož platil výživné, čekal dítě se svou milenkou Evou Ellerovou. Manžel žadatelky byl nakonec dne 23. ledna 1981 Krajským soudem v Ostravě odsouzen dle ust. § 109 odst. 2 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců nepodmíněně (sp. zn. 4 To 3/31 – viz arch. č. V-10308 OV). V dubnu 1986 údajně manžel žadatelky adresoval otevřený dopis ministru vnitra ČSSR, o němž následně veřejnost informoval (ve sdělení č. 526) Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS). Podle něj měl být manžel žadatelky dne 7. ledna 1986 navzdory pracovní neschopnosti předveden na Veřejnou bezpečnost (VB) v Opavě ve věci údajného vykradení jeho vozu. Nakonec však měl být více než 6 hodin zadržován. Během toho mělo dojít k provedení nelegální domovní prohlídky v jeho bytě, kterou si příslušníci VB vynutili na žadatelce. Sdělení VONS se snaží poukázat na toto protizákonné jednání příslušníků VB, zároveň však uvádí, že vychází výlučně z informací podaných manželem žadatelky (viz Informace o Chartě 77, č. 7/1986, s. 11). K osobě manžela žadatelky byl dne 13. února 1987 zaevidován Úsekovým oddělením ochrany státních hranic (ÚO OSH) Vávrovice svazek kontrarozvědného rozpracování v kategorii „signální“ (S), vedený pod reg. č. 29721 a krycím jménem „Sup“. Dne 10. února 1988 byl svazek uložen pod arch. č. 23198 ÚO OSH Vávrovice (nyní arch. č. KR-907242 MV). Z dochovaných dokumentů vyplývá, že svazek byl založen z důvodu získaných

poznatků o vyvíjené snaze manžela žadatelky emigrovat z ČSSR. Manžel žadatelky se nakonec v únoru 1987 rozhodl požádat československé úřady o oficiální vystěhování do SRN, to však bylo zamítnuto, neboť podal žádost pouze za svou osobu, a nikoliv za manželku (tj. žadatelku) a děti. Následně bylo příslušníky StB rozhodnuto o provedení „administrativně správního opatření“ vůči manželovi žadatelky v podobě odebrání cestovního pasu (viz arch. č. KR-907242 MV). Navzdory tomu manžel žadatelky nakonec dne 17. listopadu 1987 v doprovodu svých nezletilých dcer Petry (nar. 1976), Moniky (nar. 1978) a Lucie (nar. 1982) opustil se svolením úřadů ČSSR. Žadatelka vycestovala sama o několik dní později - dne 22. listopadu 1987 (viz tzv. karta emigrace). Již dne 16. listopadu 1987 byla celá rodina propuštěna ze státního svazku České socialistické republiky. V žádosti o povolení vystěhování je uvedeno, že žadatelka *„podává žádost o vystěhování na nátlak manžela. Jeho první žádost neschvalovala a byla rozhodnuta pro rozvod manželství. Nyní byla manželem přesvědčena k podání žádosti o vystěhování do SRN. Zaměstnavatel nemá námitek proti vystěhování. O StB Opava NEDOPORUČUJE kladné vyřízení její žádosti vzhledem k tomu, že se nejedná o sloučení rodiny a s ohledem na manžela. OPV* (Oddělení pasů a víz) *Opava rovněž nedoporučuje kladné vyřízení žádosti. Žádá o propuštění ze státního svazku ČSR. V případě změny našeho stanoviska navrhuji poplatek ve výši 4.000 Kčs.“* (Viz spis č. 15525/C). Z evidenční karty emigrace a dalších dokumentů vyplývá, že žadatelka měla v době opuštění ČSSR trvalé bydliště na adrese Solná 21, Opava.

Po provedení podrobné rešerše archivních materiálů a jejich odborném posouzení lze dospět k závěru, že žadatelka nebyla v období od 1. ledna 1978 do 17. listopadu 1989 nucena Státní bezpečností k vystěhování z Československé socialistické republiky.

Vzhledem k tomu, že žadatelka není oprávněnou osobou dle ust. § 2 zákona o jednorázovém odškodnění, nebylo následně přistoupeno k odbornému posouzení možné existence překážky poskytnutí odškodnění podle ust. § 4 zákona o jednorázovém odškodnění.

Výzvou č.j. MV-152362-7/P-2025 ze dne 6. listopadu 2025, vypravenou 10. listopadu 2025, vyzvalo ministerstvo žadatelku k označení důkazů na podporu tvrzení uvedených v žádosti ve smyslu ust. § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „zákon č. 500/2004 Sb.“).

Výzvou č.j. MV-152362-9/P-2025 ze dne 25. listopadu 2025, vypravenou 26. listopadu 2025, vyzvalo ministerstvo žadatelku k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu ust. § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. a informovalo ji o možnosti nahlédnout do správního spisu ve smyslu ust. § 38 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb.

Žadatelka na výše uvedenou výzvu k označení důkazů reagovala odkazem na doplnění žádosti svého manžela, doručeného ministerstvu dne 3. prosince 2025, k němuž se svým podpisem připojila. V doplnění manžel žadatelky uvedl další skutečnosti ohledně nátlaku StB na něj a jeho rodinu: vyhrožování znemožněním dceřiných studií, nepřidělení většího bytu, problémy se zaměstnáním z kádrových důvodů, opatření ohledně znemožnění vycestování z Opavy v době státní návštěvy, šikana příslušníky bezpečnostních složek po nahlášení krádeže auta a následná nezákonná prohlídka bytu, jejímiž svědky byla žadatelka i tři dcery. Manžel žadatelky dále v doplnění poskytl kopie své korespondence s Úřadem dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (ÚDV; č.j. ÚDV-39/Vt-2001), ze které vyplývá, že manžel žadatelky se v prosinci 2001 obrátil na Ministerstvo vnitra ČR se sdělením, že na něj byl v 80. letech vyvíjen příslušníky StB nátlak za účelem jeho vystěhování z ČSSR. Ministerstvo vnitra ČR následně informace postoupilo Obvodnímu soudu pro Prahu 6, který v té době projednával trestní oznámení proti bývalým představitelům StB, státních centrálních orgánů

Středočeského kraje a Prahy, zodpovědných za akci „Asanace“. Zároveň byla jeho věc postoupena také ÚDV, který jej v dopise vyzval k doplnění okolností nátlaku StB na jeho vystěhování, aby mohl být případně u soudu vyslechnut jako svědek. V dopise adresovaném ÚDV dne 30. ledna 2002 pak manžel žadatelky zmiňuje, že se od roku 1981 začal angažovat proti politice KSČ, a to různými podpisovými akcemi, psaním doporučených dopisů stranickým představitelům či bojkotováním voleb. V důsledku toho byl údajně v zaměstnání označován za „třídního nepřítele“, kolegové se od něj distancovali a byla mu přidělována stále horší a méně placená práce. Se svou pětičlennou rodinou byl nucen bydlet v jednopokojovém bytě, domovní prohlídky příslušníky bezpečnostních orgánů údajně nebyly „žádnou vzácností“. K vyvrcholení pak mělo dojít v roce 1986, kdy manžel žadatelky zaslal otevřený dopis ministru vnitra Vajnarovi, který byl také publikován v samizdatu Informace o Chartě 77. Poté měl být na manžela žadatelky během výslechu na StB vyvíjen nátlak, aby si podal žádost o vystěhování. Tu si manžel žadatelky následně skutečně podal, přičemž do ní měl uvést, že nesouhlasí s politikou KSČ, nevěří v ideje komunismu, je pronásledován a terorizován příslušníky StB, jimiž mu bylo vystěhování doporučeno, dále pak byl nucen bydlet v nelidských podmínkách (viz Dopis manžela žadatelky adresovaný ÚDV dne 30. ledna 2002, Žádost ÚDV o doplnění sdělení z prosince 2001 č.j. ÚDV-39/Vt-2001 ze dne 8. ledna 2002, Žádost ÚDV o upřesnění oznámení z prosince 2001 č.j. ÚDV-39/Vt-2001 ze dne 14. ledna 2002.)

Dne 17. prosince 2025 obdrželo ministerstvo od manžela žadatelky další doplnění a označení důkazů ze dne 10. prosince 2025, ke kterému se žadatelka rovněž připojila svým podpisem, v němž manžel žadatelky uvedl, že byl v roce 1980 předveden na oddělení VB v Opavě, kde mu bylo údajně sděleno, že se připravuje k opuštění Československa (aniž by měl cestovní pas), a zároveň mělo dojít k jeho fyzickému napadení - v důsledku rány obuškem se údajně probral až po týdnu hospitalizace v opavské nemocnici. Po dalších třech týdnech měl být převezen na psychiatrické oddělení, kde si ho následně převzali příslušníci StB. Během pozdějšího soudního přelíčení se manžel žadatelky údajně dožadoval vysvětlení svého fyzického napadení, což předseda soudu Olšovec odmítl pro nedostatek důkazů. Manžel žadatelky dále zmiňuje psychický nátlak ze strany příslušníků StB Kremera, Lexy, Fischera, Petrůšky a Neděly. V důsledku tohoto tlaku se manžel žadatelky údajně pokusil o sebevraždu spolykáním prášků, po němž byl nalezen v bezvědomí a 10 dní hospitalizován.

S ohledem na doplnění důkazů ze strany manžela žadatelky, resp. žadatelky, doručených ministerstvu dne 3. prosince 2025 a 17. prosince 2025, si ministerstvo v souladu s ust. § 7 odst. 1 zákona o jednorázovém odškodnění vyžádalo doplňující odborné stanovisko Ústavu pro studium totalitních režimů.

Dopisem č.j. MV-152362-10/P-2025 ze dne 22. prosince 2025, vypraveným 30. prosince 2025, ministerstvo žadatelce sdělilo, že ve věci nebude rozhodnuto v zákonem stanovené lhůtě 90 dnů od zahájení řízení, a to z důvodu úkonů činěných správním orgánem za účelem doplnění nashromážděného materiálu o žadatelkou navrhované podklady.

Výzvou č.j. MV-152362-12/P-2025 ze dne 26. ledna 2026, vypravenou 27. ledna 2026, vyzvalo ministerstvo žadatelku k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu ust. § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. a informovalo ji o možnosti nahlédnout do správního spisu ve smyslu ust. § 38 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb.

Dne 2. února 2026 obdrželo ministerstvo od Ústavu pro studium totalitních režimů Doplnění odborného stanoviska č.j. USTR 1012-5/2025 ze dne 30. ledna 2026 (1. doplnění) k důkazům zaslaným dne 3. prosince 2025 a 17. prosince 2025. Ústav pro studium totalitních režimů

ve stanovisku uvádí, že Leo Řeháček, manžel žadatelky, předložil ke své žádosti o odškodnění dvě doplnění, ve kterých uvedl další okolnosti nátlaku, který na něho (potažmo jeho rodinu) měli vyvíjet příslušníci bezpečnostních složek. K těmto doplněním se připojily svými podpisy také jeho manželka, tj. žadatelka, a dcery. Vzhledem k tomu, že celý případ i doplněné informace se týkají především manžela žadatelky, byly nově doplněné skutečnosti podrobně rozvedeny v doplnění odborného stanoviska k jeho osobě pod č.j. USTR 1011-4/2025 ze dne 20. ledna 2026, na které tímto Ústav pro studium totalitních režimů odkazuje (viz níže).

Co se týče prvního doplnění žádosti zaslaného manželem žadatelky dne 3. prosince 2025, v rámci prověřování případu byly dohledány spisy ve sbírce Svazky tajných spolupracovníků (sb. TS) - konkrétně svazky zmiňované v signálním svazku k osobě manžela žadatelky. Jedná se o svazek arch. č. TS-927656 MV s krycím jménem „Matys" vedený k osobě Karla Matyaška, nar. 30. 12. 1951, a dále svazek arch. č. TS-927096 MV s krycím jménem „Abé" vedený k osobě Theodora Waclawiece, nar. 8. 12. 1933. Z těchto svazků se však zachovala pouze torza a žádné informace k osobě manžela žadatelky neobsahují. Lze z nich pouze vyčíst fakt, že byly založeny a vedeny Oddělením ochrany státních hranic (O OHS) Sudice, okr. Opava, resp. O OHS Opava-Vávrovice. Jednalo se tedy o problematiku překročení státní hranice, resp. emigrace. V případě manželem žadatelky popisované represe ze strany bezpečnostních složek vůči němu a jeho rodině nelze jednoznačně vyloučit, že k ní docházelo; mohlo se jednat například o důsledek jeho předchozího odsouzení či jeho dopisu adresovaného ministru vnitra. Zároveň však v popisovaném jednání příslušníků bezpečnostních složek ani v dohledaných pramenech nelze spatřovat systematický nátlak StB na vystěhování manžela žadatelky a jeho rodiny z ČSSR. Z dochovaného svazku k osobě manžela žadatelky vyplývá, že StB se naopak jejich vycestování snažila zabránit. Podle uváděných okolností rovněž nelze vyloučit, že se v případě manželem žadatelky uváděných policistů („major Neděla", policisté „Kramer a Lexa") jednalo nikoli o příslušníky Státní bezpečnosti (StB), ale Veřejné bezpečnosti (VB). Tyto osoby se bohužel vzhledem ke kusým informacím nepodařilo ztotožnit (až na Františka Lexu, který byl jedním z vyšetřovatelů manžela žadatelky v roce 1980 a byl skutečně příslušníkem VB). Ze shromážděných podkladů rovněž nevyplývá, že by manžel žadatelky byl perzekvován nebo vystaven pozornosti bezpečnostních složek z politických důvodů či kvůli svému protirežimnímu zaměření. Vyšetřován a odsouzen byl v roce 1981 za přípravu k opuštění republiky, k němuž se chystal především z osobních a rodinných důvodů. Stejně tak v roce 1987 byl k jeho osobě zaveden svazek kontrarozvědného rozpracování z důvodu jeho snahy emigrovat z ČSSR. K tomu lze navíc poukázat na žádost o vystěhování žadatelky z června 1987, v níž je uvedeno, že podává žádost o vystěhování *„na nátlak manžela"*. Oddělení StB Opava se navíc k této žádosti postavilo zamítavě, stejně jako Oddělení pasů a víz Opava. Z dostupných podkladů není zřejmé, z jakých důvodů bylo nakonec celé rodině vystěhování povoleno. V případě nynější žádosti manžela žadatelky, stejně jako v případě žádosti na ÚDV z roku 2001, a také v případě kauzy publikované v roce 1986 v samizdatu Informace o Chartě 77, se jedná výlučně o informace poskytované ze strany manžela žadatelky.

Pokud se týká druhého doplnění žádosti zaslaného manželem žadatelky dne 17. prosince 2025, z vyšetřovacího spisu arch. č. V-10308 OV vyplývá, že manžel žadatelky byl v dané době držitelem cestovního pasu č. 290458 a měl zaplacený zájezd do Jugoslávie na druhou polovinu července 1980 s cestovní kanceláří Sport-turist CKM Ostrava. Z některých výpovědí manžela žadatelky i jiných svědků vyplývá, že manžel žadatelky měl v úmyslu během zájezdu nelegálně vycestovat do SRN. Během výslechu v den svého zadržení dne 14. července 1980 se manžel žadatelky ve večerních hodinách v budově OS SNB Opava pokusil o sebevraždu skokem z okna. V hlášení dochovaném ve vyšetřovacím spise je uvedeno: *„O 22.50 hod. požádal obviněný opětovně o možnost napít se vody…, v doprovodu npor. Pavelka odešli*

na chodbu, kde si obviněný napustil do láhve vodu, poté se rozběhl do kanceláře a vyskočil na okno a prohlásil, že pokud se někdo přiblíží, vyskočí oknem, že jeho do kriminálu nikdo nedostane. Za spolupráce VPÚ (Veřejného požárního útvaru) Opava a vojínů z. sl. z posádky Opava v počtu 40 mužů byla provedena záchranná akce, při které byl obviněný, který seskočil z okna, zachycen při použití proudu vody do záchranné plachty a převezen na chirurgické odd. OÚNZ (Okresní ústav národního zdraví) Opava a poté předán na uzavřené odd. PL (Psychiatrické léčebny) Opava na pokyn lékaře pohotovostní služby… Při záchranné akci bylo nasazeno 15 příslušníků VB, 7 příslušníků VPÚ a 40 vojáků z. sl. Jednáním Řeháčka vznikla škoda rozbitím skleněné výplně okna v kanceláři, střepů obviněný použil k pořezání na levém předloktí." (Viz arch. č. V-10308 OV). Tento průběh následně potvrdili rovněž vyslýchající příslušníci VB a také obviněný Oldřich Lebeda, který do protokolu dne 9. října 1980 uvedl: *„Dále bych chtěl uvést, že při zadržení, když jsem byl po výslechu, uviděl jsem Řeháčka, jak čapěl na okně kanceláře vyšetřovatele VB v Opavě a z okna na mě volal: „Oline, to je všechno moje vina, za všechno můžu já."* (Viz arch. č. V-10308 OV.) K dalšímu pokusu o sebevraždu se pak manžel žadatelky odhodlal hned v poledne následujícího dne 15. července 1980, a sice škrcením na obinadle, kterým měl obvázanou poraněnou ruku. Další pokusy o sebevraždu prameny nezmiňují. Vyšetřovacím spisem prochází jména některých příslušníků SNB, která zmiňuje též manžel žadatelky: Karel Petruška, František Lexa, Čestmír Fischer, přičemž u prvních dvou se jednalo o příslušníky Veřejné bezpečnosti (VB), nikoliv Státní bezpečnosti (StB). Výslech, během kterého se manžel žadatelky pokusil o sebevraždu skokem z okna, s ním prováděl příslušník VB Jaroslav Pavelek. Krajskému soudu v Ostravě pak předsedal JUDr. Jiří Matoušek, přísedícími soudci byli JUDr. Josef Burda a Jindřich Bayer. Manželem žadatelky zmiňovaný soudce Olšovec spisem neprochází. Z uvedeného vyplývá, že manželem žadatelky uváděné informace, zaslané ve druhém doplnění žádosti, se do značné míry rozchází s informacemi obsaženými ve shromážděných pramenech.

Závěrem bylo konstatováno, že na základě rešerše provedené na podkladě informací nově dodaných manželem žadatelky, nebyly ve vztahu k žadatelce dohledány žádné informace, na jejichž základě by bylo možné dospět k závěru, že by žadatelka byla v období od 1. ledna 1978 do 17. listopadu 1989 nucena Státní bezpečností k vystěhování z Československé socialistické republiky.

Vzhledem k tomu, že žadatelka nebyla shledána oprávněnou osobou podle ust. § 2 zákona o jednorázovém odškodnění, nebylo následně přistoupeno k odbornému posouzení možné existence překážky poskytnutí odškodnění podle ust. § 4 zákona o jednorázovém odškodnění.

Dne 10. února 2026, za účelem nahlédnutí do spisu, manžel žadatelky telefonicky požádal ministerstvo o zaslání správního spisu pod sp. zn. MV-152389/P-2025, který je veden ve věci jeho žádosti o odškodnění, a to e-mailem na adresu své dcery Moniky Řeháčkové, neboť sám e-mailovou adresu a schránku nevlastní. Žádost zdůvodnil vzdáleností místa jeho trvalého bydliště v Německu a zdravotními důvody. Následně mu ministerstvo zaslalo dne 10. února 2026 a 11. února 2026 na sdělený e-mail monika.rehacek@gmx.de scan správního spisu. Současně ministerstvo sdělilo, že co se týče stanovisek, včetně příloh, které vypracoval Ústav pro studium totalitních režimů a které jsou obsahem spisu, tyto jsou relevantní pro žádosti o odškodnění všech členů jeho rodiny. Dále ministerstvo uvedlo, že pokud bude mít on nebo některý člen jeho rodiny zájem vyjádřit se ve věci před vydáním rozhodnutí, nechť tak učiní na uvedenou e-mailovou adresu do 7 dnů od zaslání tohoto přípisu, tj. do 17. února 2026.

Dne 16. února 2026 manžel žadatelky doplnil e-mailem další informace, jež následně upřesnil e-mailem dne 23. února 2026, s přiložením fotokopie usnesení Okresního soudu v Opavě

ze dne 26. září 1990, sp. zn. Rt 205/90, a dvou listů ze svazku reg. č. 29721 (nyní ABS, sb. KR, arch. č. KR-907242 MV).

S ohledem na doplnění důkazů ze strany manžela žadatelky, doručených ministerstvu dne 16. února 2026 a 23. února 2026, si ministerstvo v souladu s ust. § 7 odst. 1 zákona o jednorázovém odškodnění vyžádalo další doplňující odborné stanovisko Ústavu pro studium totalitních režimů k žádosti žadatelky, jejího manžela a dcer.

Dne 8. dubna 2026 obdrželo ministerstvo od Ústavu pro studium totalitních režimů Doplnění odborného stanoviska č.j. USTR 1012-6/2025 ze dne 7. dubna 2026 (2. doplnění) k důkazům zaslaným manželem žadatelky dne 16. února 2026 a 23. února 2026. Ústav pro studium totalitních režimů ve stanovisku uvádí, že v doplnění ze dne 16. února 2026 manžel žadatelky zmiňuje, že ve spise *„není hodně věcí, které bych tam rád viděl, například „Moji žádost o povolení k vystěhování, od manželky tam aj.“* K tomu lze uvést, že žádost žadatelky o vystěhování je součástí spisu z fondu SPV, č. 15525/C, dochovaném v ABS. Naproti tomu žádost manžela žadatelky o vystěhování se zde nenachází. Manžel žadatelky dále odkazuje na spis k osobě Alfred Petrzik, nar. 19. 9. 1953, reg. č. 29721, jehož části zaslal v příloze. K uvedenému lze dodat, že v tomto případě se jedná o spis arch. č. KR-907242 MV vedený k osobě manžela žadatelky v letech 1987 - 1988. K osobě Alfreda Petrzika byl dohledán v ABS svazek arch. č. TS-841814 MV vedený v kategorii „kandidát tajné spolupráce“ (KTS) Oddělením Státní bezpečnosti (O StB) Opava. Vyplývá z něj, že Alfred Petrzik byl v roce 1975 tzv. rozpracován StB z hlediska možnosti jeho tajné spolupráce s StB. Jeho agenturní možnosti však byly vyhodnoceny jako minimální a rozpracování bylo na konci roku 1975 ukončeno, aniž by došlo k navázání spolupráce. Osoba žadatelky ani jejího manžela tímto svazkem neprochází. Taktéž žádné nové skutečnosti nevyplývají ani ze zaslaného usnesení Okresního soudu v Opavě ze dne 26. září 1990, sp. zn. Rt 205/90, jímž byl manžel žadatelky rehabilitován a jímž došlo ke zrušení rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 25. listopadu 1980, sp. zn. 1 T 96/80, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. ledna 1981, sp. zn. 4 To 3/81, jimiž byl manžel žadatelky uznán vinným přípravou k trestnému činu opuštění republiky a odsouzen k trestu 8 měsíců odnětí svobody.

Na základě rešerše, provedené na podkladě nově dodaných informací, nebyly ve vztahu k žadatelce dohledány žádné informace, na jejichž základě by bylo možné dospět k závěru, že žadatelka byla v období od 1. ledna 1978 do 17. listopadu 1989 nucena Státní bezpečností k vystěhování z Československé socialistické republiky.

Vzhledem k tomu, že žadatelka nebyla shledána oprávněnou osobou podle ust. § 2 zákona o jednorázovém odškodnění, nebylo následně přistoupeno k odbornému posouzení možné existence překážky poskytnutí odškodnění podle ust. § 4 zákona o jednorázovém odškodnění.

Výzvou č.j. MV-152362-15/P-2025 ze dne 14. dubna 2026, vypravenou dne 18. dubna 2026, vyzvalo ministerstvo žadatelku k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu ust. § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb. a informovalo ji o možnosti nahlédnout do správního spisu ve smyslu ust. § 38 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. Žadatelka této možnosti nevyužila.

Z dostupných podkladů a důkazů, ať již doložených žadatelkou či opatřených ministerstvem, bylo zjištěno a ministerstvo má za prokázané, že **žadatelka nebyla v rozhodném období nucena Státní bezpečností k vystěhování z Československé socialistické republiky. Rodina žadatelky** (tj. žadatelka, její manžel a tři dcery) **nakonec emigrovala v listopadu roku 1987 do zahraničí, avšak nestalo se tak v důsledku nátlaku Státní bezpečnosti.**

Po zhodnocení všech výše uvedených skutečností a s přihlédnutím ke všem provedeným důkazům dospělo ministerstvo k závěru, že žadatelka není oprávněnou osobou podle ust. § 2 zákona o jednorázovém odškodnění a nesplňuje podmínky pro poskytnutí odškodnění oprávněných osob podle ust. § 3 zákona o jednorázovém odškodnění. Její žádost je tak nutno v souladu s ust. § 7 odst. 3 zákona o jednorázovém odškodnění zamítnout.

Smyslem zákona o jednorázovém odškodnění je odškodnit pouze osoby, na něž byl ze strany Státní bezpečnosti činěn přímý nátlak na vystěhování. Účelem zákona o jednorázovém odškodnění tak není poskytnout odškodnění všem osobám, kterým komunistický režim v této souvislosti nějakým způsobem uškodil.

S ohledem na výše uvedené proto ministerstvo rozhodlo způsobem uvedeným ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není podle ust. § 7 odst. 4 zákona o jednorázovém odškodnění rozklad přípustný.

JUDr. Ivana Pecháčková
ředitelka odboru právního

Obdrží:

- Anna Řeháčková, bytem Mühlenplatz 3, 87471 Durach, Spolková republika Německo

Elektronický podpis: 20.7.2026
Certifikát autora podpisu:
Jméno: JUDr. Ivana Pecháčková
Vydal: NCA SubCA1/RSA 10/2023
Platnost do: 1.9.2028 13:33 +02:00